

han ikke, men det vil han sikkert heller ikke gøre. Dog Misbrug kunne tænkes, og man vil maaske af Hensyn til dem mistænkeliggøre den hele Ordning. Men derfor paalægger Flertallets Forslag heller ikke Dommeren nogen Pligt, han kan meddele Nævningerne sin Vejledning i Raadslagningsværelset, men han vil fornuftigvis ikke gøre det, hvis ikke saa at sige alle ere enige om det heldige deri, om ikke udtrykkeligt, saa dog stiltiende, saa at man kan sige, der er en almindelig Stemning for, baade hos Forsvareren, Anklageren og Dommeren selv, idet alle ere enige om, at det er bedre end at benytte den anden omstændeligere Fremgangsmaade. Derfor overlader Forslaget det til Dommeren, hvilken Fremgangsmaade han vil benytte. Jeg tror ikke, der kan være nogen Fare derved. Det peger desuden i en Retning, som Udviklingen — saa vidt den overhovedet er mulig at forudse — rimeligvis vil tage, nemlig i Retning af lettere Former for hele Nævningeproceduren end dem, Forslaget her i Overensstemmelse med, hvad der nu er den almindelig gældende Regel, foreslaar indførte. Man har jo ved at overføre Nævningeinstitutionen til Fastlandet ikke kunnet medtage den engelske Rets meget lettere og meget simple Former, fordi de bero paa særegne engelske Forhold, som man ikke finder noget tilsvarende til andre Steder. Man har derfor ved Gennemførelsen af Princippet maattet udtrykke det i en Række strengt formelle Regler. Man har maattet indføre det hele, umaadelig vanskelige og meget komplicerede Spørgsmaals System — som man ikke kender i England paa den Maade — for at faa Realiteten frem under de forandrede Forhold paa Kontinentet. Men dette volder megen Besvær, og jeg tror, at Udviklingen vil gaa i Retning af at blive fri for saa meget, som det overhovedet lader sig gøre, af denne stærkt udprægede Formalisme. I den Retning peger netop vort Forslag, men selvfølgelig, det er noget nyt, det har ikke hidtil været kendt, og det kunde derfor ikke falde Flertallet ind at skrue dette Spørgsmaal op til nogen større Betydning. Dersom man finder overvejende Betænklichkeiten derved paa senere Stadier af Sagens Behandling, er det, selv om det maatte blive vedtaget nu, et af de Punkter, som man ikke fra Flertallets Side vilde fastholde som noget væsentligt eller afgørende.

Af større reel Betydning er derimod det andet Dissenspunkt med Hensyn til Nævningeproceduren, som angaar den Virkning, som bør tillægges en frifindende Erklæring af Nævningerne. Vi mene, at der kan være Tilfælde, hvor en frifindende Erklæring fra Nævningernes Side, der jo altid ligesom en frifindende Erklæring af de retslærde Dommere til syvende og sidst maa medføre, at paagældende frifindes, er i den Grad i Strid med de foreliggende Bevisligheder, at det ikke bør være nødvendigt straks at afsige en Frifindelsesdom, men at der maa være en Adgang til at forlange ny Nævninger og en ny Domstol til at afgøre Spørgsmaalet, saa at der først, naar den ny Forhandling giver samme Udfald, bliver at afsige Frifindelsesdom. Det forekommer os at være en ganske naturlig Konsekvens af den Indrømmelse, man i en anden Retning har gjort til Nævningerne. Naar Nævningerne fælde, men de retslærde Dommere sige: Det er der jo ikke Bevis for, skulle de efter Princippet straks kunne frifinde, men der er taget det Hensyn til Nævningerne, at man siger: Nej, frifindes skal vedkommende dog ikke straks, vi ville først prøve endnu en Gang, om ikke ny Nævninger og en ny Domstol ville domfælde. Vi finde, at det samme Hensyn bør tages til den anden Afdelings Overbevisning i Tilfælde af Nævningernes frifindende Erklæring. Der bør ogsaa i dette Tilfælde være en Adgang for Dommerne til at sige: Nej, det kunne vi ikke være med til, det strider mod de soleklære Beviser, der foreligge i Sagen. Dommerne maa have Lov til at henskyde Sagen til en ny Afgørelse, og først, naar atter Frifindelsen bliver Resultatet, bør de være bundne derved. Det ene er ikke mere stridende mod Nævningeinstitutionens Princip end det andet. Men man kunde spørge: Er der dog ikke større Fare ved det ene end ved det andet? Det kan jeg ikke indse, at det er. Jeg haaber, der i lange Tider ikke vil blive Brug for Reglen, men tænkes kan det naturligvis, at Nævningerne enten af Uforstand eller af Trods mod Loven eller af andre uvedkommende Motiver, saaledes som det før nævnte Medlem af Kommissionen har fremhævet det i sin Afhandling, ikke ville bøje sig for de soleklære Beviser, som foreligge. Saa bliver Spørgsmaalet: Skal Domstolen, det vil sige de retslærde Dommere, straks og uden videre bøje sig for denne Uforstand og denne Trods? At